

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 30 januar 2012. god.
Br. Ref.RK193/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 30/09

Podnosioci

Agim Iliaz Dyla i ostali

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova,
A. br. 1360/08 od 19. juna 2009. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosioci zahteva

1. Podnosioci zahteva su Agim Iliaz Dyla, Njazi Iliaz Dyla i Myrteza Iliaz Dyla, dva brata i sestra, koji su svi sa prebivalištem u Đakovici i koji zastupaju sebe.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je odluka Vrhovnog suda Kosova, A. br. 1360/08 od 19. juna 2009. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva se odnosi na zahtev podnosioca zahteva za poništenje odluke o eksproprijaciji imovine koju je u početku izvršila 19696. god. opština Đakovica.

Pravni osnov

4. Član 113. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i član 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak u Sudu

5. Podnosioci zahteva su 14. jula 2009. god. podneli zahtev Sudu.
6. Shodno članu 22. Stavu 2. Zakona i članu 33. Stavu 2. Poslovnika o radu, Sud je prosledio kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova za komentar. Vrhovni sud nije dostavio formalan odgovor na zahtev.
7. Sudija izvestilac, Gjyljeta Mushkolaj, je 15. juna 2010. god. iznela njen izveštaj Veću za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

Pregled činjenica

8. Opština Đakovica je 11. juna 1969. god, odlukom broj 03-477-1-1069 Uprave za privredu i finansije eksproprialala katastarske parcele br. 4350/1 i 4350/2 od oca podnosioca zahteva. Parcele su bile eksproprialane u saglasnosti sa potrebama društvenog preduzeća „Odsek za servisiranje i popravke „Kompresor“ – Đakovica“.
9. Podnosioci zahteva su 9.4.2003. podneli zahtev opštinskim organima Đakovice za poništenje odluke 03-477-1-1069 od 11.6.1969.
10. Usled nedobijanja odluke Uprave za ekonomiju i finansije podnosioci zahteva su 5.7.2005. Upravi podneli drugi zahtev za nastavak postupka.
11. Neprijavljenog datuma Uprava se je oglasila nenadležnim da se bavi navedenim pitanjem i prosledila zahtev Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju. Međutim, navodno Posebna komora nikada nije primila slučaj.
12. Podnosioci zahteva su podneli još jednu žalbu o administrativnoj ćutnji Uprave. Sledstveno Kosovska katastarska agencija je 17.7.2007. donela zaključak br. 421/07 kojim je Upravi naloženo da veća po pitanju u roku od 15 dana od zaključka.
13. Uprava za imovinsko-pravna pitanja opštine Đakovica je 11.9.2008. donelo odluku br. 11-465-6/03-8, kojom je odbijen zahtev podnosioca zahteva za povraćaj eksproprialacije.

14. Podnosioci zahteva su se na odluku žalili opštinskim organima Đakovice i 5.11.2008. gradonačelnik Đakovice je doneo odluku br. 11-465-06/08-08 kojom je odbijen zahtev za žalbu.
15. Podnosioci zahteva su nakon toga uložili žalbu Vrhovnom sudu Kosova. Vrhovni sud je 19.6.2009. doneo presudu A. br. 1360/08 kojom je potvrđena presuda Uprave za imovinsko-pravna pitanja opštine Đakovica br. 11-465-6/03-08 od 11.9.2008.

Navodi podnosilaca zahteva

16. Podnosioci zahteva se žale da je odluka br. 03-477/1-1969 Uprave za privredu i finansije opštine Đakovica, kojom je sporno zemljište ekspropisano, doneta zarad poslovnog interesa a ne javnog interesa. Podnosioci zahteva tvrde da je javni interes bio zakonom propisan.
17. Podnosioci zahteva se takođe žale da je Uprava za imovinsko-pravna pitanja opštine Đakovica neopravdano odložila donošenje odluke povodom pitanja. Podnosioci zahteva izjavljaju da je ovo odlaganje uključilo nepoštovanje vremenskih rokova propisanih zakonom i Kosovskom katastarskom agencijom.
18. Podnosioci zahteva dodatno tvrde da su opštinski organi Đakovice i Vrhovni sud Kosova pogrešno odredili primenljivi zakon u odnosu na eksproprijacije. Organi i Vrhovni sud su primenili kosovski Zakon o eksproprijaciji (Službeni list SAPK br. 21/78) koji je promenjen Zakonom o izmenama i dopunama zakona o eksproprijaciji (Službeni list SAPK br. 46/86). Međutim, podnosioci zahteva tvrde da je primenljiv zakon bio srbijanski Zakon o eksproprijaciji.
19. Iz tih razloga podnosioci zahteva tvrde da je odluka A. br. 1360/08 Vrhovnog suda Kosova prekršila čl. 24. i 29. Ustava kao i član 1. Protokola 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja je ujedinjena sa Ustavom kroz član 22. stav 2.

Presuda Vrhovnog suda

20. Vrhovni sud Kosova je u presudi A. br. 1360/08 od 19.6.2009. smatrao navode podnosilaca zahteva neosnovanim. Vrhovni sud je zaključio da spisi predmeta jasno ukazuju da je eksproprijacija izvršena za potrebe društvenog preduzeća a ne za potrebe privatnog preduzeća. Vrhovni sud je takođe naveo da podnosioci zahteva na nijedan način nisu uspeali da potvrde svoje tvrdnje.
21. U svojoj presudi, Vrhovni sud je takođe zaključio da je zahtev podnosilaca zahteva za povraćaj eksproprijacije zastareo jer je prema Zakonu o eksproprijaciji (Službeni list SAPK br. 21/78) odluka o eksproprijaciji br. 03-477/1-1969 postala konačna 1969. god. Član 21. stav 4. gorenavedenog zakona propisuje da se konačna odluka o eksproprijaciji može poništiti ukoliko eksproprijisuća strana nije obavila potrebne radove/izgradnju predodređenog postrojenja, uz uslov da prethodni vlasnik ekspropisane imovine podnese odgovarajući zahtev u roku od tri godine od momenta kada je odluka o eksproprijaciji postala konačna.
22. Član 21. stav 5. dodatno propisuje da ne može podneti nikakav zahtev za poništenje takvih odluka nakon isteka 10 godina od vremena kada je odluka o eksproprijaciji postala konačna.

Ocena prihvatljivosti zahteva

23. Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao apelacioni sud, ili četvrto-stepeni sud, u odnosu na odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga potonjih je da tumače i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi mutatis mutandis García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
24. Ustavni sud samo može razmotriti da li su dokazi predstavljeni na način kao i da li je postupak uopšte, gledajući u potpunosti, izvršen na takav način da su podnosioci zahteva imali pravično suđenje (vidi, između mnogo izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjene Kraljevine, zahtev. br 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god).
25. Međutim nakon razmatranja dokumenata koju su podneli podnosioci zahteva Ustavni sud ne primećuje nikakve naznake da je postupak na bilo koji način bio nepravičan ili ukaljan arbitrarnošću (vidi Vanek protiv Slovačke Republike, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god). Vrhovni sud je izneo mnogo razloga zašto su tvrdnje podnosilaca zahteva bile neosnovane i zastarele. Stoga sledi da je ovaj zahtev očigledno neosnovan i treba se odbiti.
26. Konačno, što se tiče pitanja povratka imovine Ustavni sud se poziva na Sveobuhvatni predlog za rešenje statusa Kosova. U članu 2. Priloga XII Sporazuma (Zakonski propisi koje treba formalno usvojiti u toku ili posle tranzicionog perioda) se od Skupštine zahteva da sledeći zakoni: „*kao prioritetno pitanje, biti usvojeni odmah nakon završetka prelaznog perioda*“, između ostalog i „*Zakon o restituciji*“ (član 2. stav 13).
27. Sud bi takođe želeo da naglasi da i sam Ustav Kosova u članu 143. stavu 3. propisuje da: „*Ustav ... se tumače u saglasnosti sa Sveobuhvatnim Predlogom o Rešenju Statusa Kosova...*“. Dakle zaštitu imovine, zagarantovanu članom 46, Sud mora tumačiti u svetlu Sporazuma.
28. Štaviše, član 143. Stav 1. Ustava propisuje: „*Svi organi vlasti Republike Kosovo će raditi u saglasnosti sa svim obavezama Republike Kosovo određenih Sveobuhvatnim Predlogom o Rešenju Statusa Kosova...*“.
29. Što se tiče restitucije imovine, ove odredbe između ostalog znače da je Skupština Kosova pod obavezom da kao prioritetno pitanje, odmah nakon završetka prelaznog perioda (tj. odmah nakon 26.7.2007) usvoji „*Zakon o restituciji*“. Međutim Sud primećuje da do sada Skupštine Kosova nije usvojila takav zakon.
30. Sud takođe primećuje da je u svom rešenju o neprihvatljivosti u slučaju naslednika Ymera Loxhe i Sehita Loxhe, KI 14/09 od 15. oktobra 2010. god, Sud podsetio organe Republike Kosovo na obavezu „*da uspostave nezavisan mehanizam za formulaciju politika, zakonodavnog i institucionalnog okvira za rešavanje pitanja povraćaja imovine, kako je predviđeno članom 6. stavom 1. Aneksa VII Sveobuhvatnog predloga za rešenje statusa Kosova, i da Skupština usvoji Zakon o restituciji, shodno članu 143. Ustava, u vezi sa članom 2. stavom 13. Aneksa XII Sveobuhvatnog predloga za rešenje statusa Kosova*“.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 20. Zakona i članu 56. Poslovnika o radu, većinom glasova,

ODLUČUJE

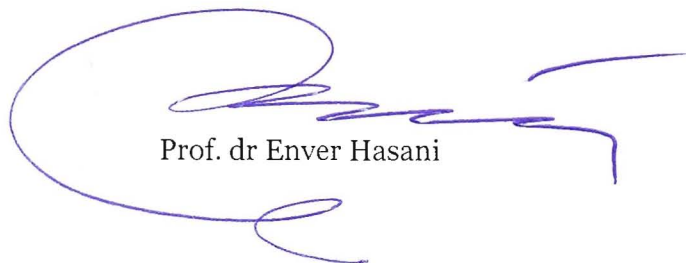
- I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Dr. Gjyljeta Mushkoaj

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani